

dalívnél (belül) 310 cm széles volt, záródása (belül) a diadalívtól 230 cm távolságra épült.

Járószintjét sem kívül, sem belül nem találtuk meg, ám a leírta alapján egyértelmű, hogy e szinteket a kváderkősor alján, azaz a habarcslepény szintjén határozhatjuk meg.

SIKLÓSI GYULA

110. Kerta, Dózsa Gy. u. 34. sz. 68. sz. és 90. sz. (MRT. 3. 26/5. lh.)

(Veszprém megye) *Kk*

Gázvezeték fektetésekor a késő középkori falu településrétegét bolygatták meg.

Leletanyag: házikerámia, vaddisznóagyar, bronztárgy töredéke. Eszerint a település a r. k. templomtól D-re, (az általános iskola és a római katolikus templom szentélyével szemben) több mint 100 méterre is kiterjedt.

RAINER PÁL

111. Keszthely, Fenékpusztá, Pusztaszentegyházi dűlő (MRT 1. 21/25. lh.)

(Zala megye) *B; A; Á; Kk*

A középkori Fenék falu helyén már Lipp Vilmos folytatott kutatást (1883), és több korszak leleteit gyűjtötte össze. A Csák Árpád (1913) és Radnóti Aladár (1948) által feltárt középkori templom pontos alaprajzát felmérés híján nem ismerjük. Ezért a kis-balatoni védőerdő telepítése előtt tisztázni akartuk a templom alaprajzát. A kb. 6×9 méteres templom egyenes szentélyzáródású, körülötte 20, többségében bolygatott 15–17. századi sírt tártunk fel. A templom szentélyében, részben a K-i zárófal alatt egy nagyméretű kora avar kori (7. század eleje) sírt találtunk. Az egykorú rablásnak áldozatul esett kamrasírban jellegzetes germán leletek maradtak: arany övgarnitúra, aranyozott ezüst spatha rögzítő gomb, fa pohár aranyozott ezüst lemezből készült, II. állatstílussal díszített peremvere te, ép csontfésű tokkal, vasolló. A középkori sírokon kívüli területen két további hasonló korú, szerény mellékletű sír került elő. Feltártuk egy késő bronzkori településobjektum felét, a közelében pedig egy kerek veremben, zsugorított helyzetben melléklet nélküli temetkezést találtunk. Az ásatáson részt vett: Straub Péter régész.

MÜLLER RÓBERT

112. Kiskundorozsma, Nagyszék (M5 autópálya Nr. 34. lh. 26/72)

(Csongrád megye) *Sza*

Az M5 autópálya előzetes régészeti feltárása keretében

1998. június 15. és 1998. december 15. között feltártuk a fenti régészeti lelőhelyet. A feltárt terület nagysága 25 000 m². A feltárt objektumok száma: 1330. A településjelenségek szarmata korszakból valók. Feltártunk többek között házakat, tároló vermeket, füstölőkomplexumokat, kemencéket, árokrendszereket, karámot.

A feltáráson részt vettek: Somogyi Krisztina, Gáspár Judit, Száraz Csilla, Kató Sára, Némethi János régészek, illetve a JATE Régészeti Tanszékének hallgatói közül Wilhelm Gábor, Czövek Atilla, Fekete Csanád, Horváth Réka.

TÓTH KATALIN – SZALONTAI CSABA

113. Kiskundorozsma, Subasa (M5 autópálya Nr. 35. lh. 26/73)

(Csongrád megye) *B; Kk*

Az M5 autópálya előzetes régészeti feltárása keretében 1998. május 13. és 1998. június 15. között feltártuk a fenti régészeti lelőhelyet. A feltárt terület nagysága 5100 m². A feltárt objektumok száma: 41. A településjelenségek a bronzkor korai szakaszából, illetve a késő középkorból származnak.

TÓTH KATALIN – SZALONTAI CSABA

114. Kiskunfélegyháza, Kővágó-ér

(Bács-Kiskun megye) *B; Sza*

1998. szeptember 14. és november 13. között bronzkori és több rétegű szarmata telep részletét tártuk fel. Összesen mintegy 170 objektum került napvilágra. Feltárunk néhány korabronzkori gödröt, 3 szarmata házat, számos szarmata gödröt és kiterjedt szarmata árokrendszereket.

Az ásatási terület déli részén összpontosultak az egymással is szuperpozícióban lévő szarmata árkok, amelyek nagy kiterjedésű karámokat alkottak. A terület ÉNy-i részén 3 nagyobb méretű szarmata kopolya kutat tártunk fel. A szarmata házakban nem volt tüzelőberendezés, az egyik alján összefüggő vastag padlószintet tudtunk megfigyelni. A szarmata objektumokból viszonylag nagy számú terra sigillata utánszat bukkant napvilágra.

A bronzkori és szarmata települések centruma az ásatási területtől DNy-ra húzódott.

SOMOGYVÁRI ÁGNES – GALLINA ZSOLT

115. Kovácsszénája, Füstöslik barlang és kőfülke

(Baranya megye) *R ?; R6; A ?; M ?; Á ?*

1998. szeptember 24–30. között komplex barlangkutatási expedíció régészeti ellenőrzését láttam el. A bar-

langban egy hosszanti, és három keresztárkot nyitotunk. A betöltése átlagosan 10 cm vastag volt, így rétegtani viszonyokat megállapítani nem tudtunk. A betöltésben valószínűleg a péceli kultúrához tartozó pattintott kőeszközök és római kori cserepek voltak. A felszínen, oldalra sodródva 9–11. századi cserepeket találtunk. A kőfülkében is nyitottunk kutatóárkot. Itt a betöltés 80–85 cm volt. 50 cm mélyen pattintott kőeszközök (köztük obszidián) kerültek elő, a felettük lévő rétegben pedig római kori cserepek voltak. A kőfülke plafonján vastag koromréteg volt. A betöltésben talált két hamus réteg arra utal, hogy nem csak az újkorban raktak itt tüzet.

GÁBOR OLIVÉR

116. Kölesd – Csonthegy

(Tolna megye) *B; Kö*

A Sió-parton emelkedő többrészes földvárban a Tolna megyei várkutató program keretében végeztem szondázó ásatást. A várban első ízben (1888-ban) Wosinsky Mór végzett leletmentést, amikor bronzkori (mészbetétes) leleteket tárt fel. A szondázó ásatáson a vár D-i, központi részét és az ennek É-i végén húzódó átvágást kutattuk. A fővárban megfigyeltünk egy belső védelmi vonalat és részlegesen feltártunk egy bronzkori – mészbetétes kultúrához tartozó – gödröt. A mesterséges bevágás az átvágás tanúsága szerint eredetileg széles, lapos aljú volt. A feltöltődés vastagsága 90–100 cm.

A bronzkori leleteken kívül kevés középkori lelet is előkerült.

A feltárás költségeit a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, valamint az OTKA fedezte.

MIKLÓS ZSUZSA

117. Körmend, Várkert

(Vas megye) *R; Kk*

1998. június 15–22. között Körmend Város Önkormányzatának pályázaton elnyert anyagi támogatásával folytattam hitelesítő ásatást a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságának engedélyével, a természetvédelmi területen. A helyi Városgondnokság két fő fizikai munkása mellett a helyi Rázsó Imre Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet diákjai, valamint helyi önkéntes diákok segítettek.

Korábban dr. Károlyi Mária ásatott itt a Batthyány-obelisk környékén, három helyszínen. Ezek közül az általa 1. számúnak jelölt lelőhelyet (ld. Kora rézkor Vas megyében) hitelesítettem, egy 7 méter hosszú és 1 méter széles árokkal, valamint egy 4×5 méteres, az előbbihez csatlakozó szelvényben dolgoztunk. Sikerült azonosítani Károlyi Mária 1984. évi feltárási szelvényének egy részét is.

Két, általa már szintén megismert korszak új objektumait rögzítettük.

1. a rézkori Balaton-Lasinja I. korai fázisára tehető, földbemélyített építményének (lakóhely?) részlete, igen jellemző és tetszetős kerámiával,
2. egy 14–15. századi, szintén földbemélyített kb. 2,2×2,2 méter alapterületű építmény egésze került feltárássra és dokumentálásra.

Sikerült C-14 kormeghatározásra mintát gyűjtőnk, vizsgálata az MTA debreceni Atommagkutató Intézetében folyamatban van. Kis mennyiségű bakonyi kova magkövet, gyártási hulladékokat és szilánkokat gyűjtöttünk. Az ép – bár nem meghatározható funkciójú – középkori objektum eggyel növeli a kevés számú helyi adatot.

ILON GÁBOR

118. Köröstarcsa, Kossuth tér

(Békés megye) *R*

Szennyvízvezeték ásása során Köröstarcsa belterületén, a Kossuth tér 8. számú ház előtt, zsugorított, hasra fektetett csontváz került elő. A sírban mellékletként egy edényt és állatcsontokat találtunk. A munkások az árok ásása alkalmával a kiemelt koponya mellett két további edénykét találtak, melyeket átadtak. A rítus és az edények alapján a sír egyértelműen a tiszapolgári kultúrához sorolható.

GYUCHA ATTILA

119. Lajosmizse, Mizse 1.

(Bács-Kiskun megye) *Sza*

1998. július 24-e és augusztus 15-e között került sor a Lajosmizsét É-ről elkerülő új út nyomvonalában egy szarmata település feltáráására. A feltárás során két ház került a felszínre. Mindkét háznál, a házak hosszanti tengelyében cölöplyukakat találtunk. A padlószinten egyik háznál sem lehetett megfigyelni tapasztás vagy döngölés nyomát. Az egyik ház sarkában agyagból épített kemence volt, a másik házban nem találtuk meg a tüzelés nyomát. A két házon kívül 54 gödör és 13 árok került elő. A feltárt gödrök és árkok egy része a szarmata településhez tartozott, az előkerült kerámiaanyag alapján a település élete a 3–4. századra keltezhető. Az objektumok másik része újkorinak bizonyult, ezek közül két nagyméretű, méhkas alakú verem érdemel említést, melyeket később szemetesgödörnek használtak.

SOMOGYVÁRI ÁGNES – V. SZÉKELY GYÖRGY

120. Lázi (MRT. 4. 41/1. lh.)

(Veszprém megye) *Kk*

Fenti helyen, a Kis (korábban Felszabadulás) utca 1.